

Передплата

«РУСЛАНА» вилосить:
в Австрії:

в рік 30 кор.
в пів року 10 кор.
в чверть року 5 кор.
в місяць 1-70 кор.

За границею:

в рік 16 рублів
або 36 франків
в пів року 8 рублів
або 18 франків
Пощиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очи і душу ми вареш; а не возьмеш млюсти і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні
крім неділь і руских свят
о 5¹/₂ год. по полудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. I. пл. Дембровного (Хорун-
щини). Експедиція місцеві
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатані
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надїєланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Президентура міста Львова.

(X) Обсада опорожненої після смерті бл. п. Михайла Михальського президентури столичного міста Львова має вже завтра послідувати, а пробне голосованє устроєне оногді видало такий вислід, що голоси розділили ся між двома віцепрезидентами пп. Рутковским, котрий дістав 32, а Цюхціньским, котрий дістав 35 голосів. Русини, котрих репрезентацию в радї міста Львова зведено майже до нулі, не мають очевидно впливу на рішенє справи президентури. Всеж таки забираємо із сеї нагоди голос, щоби висловити тут погляд руского населеня міста Львова, як і руского народу, а приневолює нас до того недавній відав всепольского Slowa в тій справі. Дневник сей вказує, очевидно із свого крайно для Русинів неприхильного становища на се, яку велику вагу має для польської суспільности місто Львів і яку ролю повинен би відгравати президент міста, щоби відповісти вимогам польської суспільности. В своїй неприхильности для Русинів звертає всепольский дневник бачність будучого президента на єго народну задачу з огляду на грозу рущеня міста Львова.

Отже супроти того зазначаємо, що місто Львів є історичним містом руским, було засноване рускими князями і оставало їх столицею, а якраз гостинностию і терпимостию тих князів для інших народностей: Поляків, Німців, Сараценів, Вірмен ітд. осягнуло свій розцяток і стало важним торговельним містом між західною а східною Европою.

Але й тепер, хоч тут переважно польське і жидівське населенє, Львів є і не перестає бути, яко місто положене в осередку рускої часті Галичини, також осередком руского житя і огнищем рускої культури. Тимто будучий президент як і мійска рада повинни стояти на тім становищі, щоби побіч Поляків і Жидів могло і руске населенє свобідно розвивати ся і користувати ся запорученими єму конституційними правами, яко рівні з рівними і вільні з вільними горожани.

З німецької праси.

Попри Ruthenische Correspondenz, якої ч. 4. містить багато причинків до нашого житя і борби, займає ся також виходяча у Відні Konservative Kogge-

spondenz рускою справою, заміщаючи довгу статью про загальну парламентарну ситуацію, в якій також ширше є порушена справа руска. Дотичний уступ наводимо дослвно:

Заледви чотири тижні ділять нас від початку загальних виборів до державної ради, однак мимо серо виборчий рух не є надзвичайно оживлений. Довго триваюча зима, незвичайно сильні морози і замети та неприступні тепер, болотисті дороги станули вельми на перешкодї виборчому рухови. Значне ризиженє польових робіт яких початок, принайменше у східній Галичині, припаде разом з виборами, без сумніву виліне некорисно на виборчий рух.

На польській стороні ролю давного центрального виборчого комітету переняла тепер ново у конституована Рада народова, в якій заступлені краківська (станьчиківська) партія, всеполяки, християньско-социальна (центр) партія і Подоляки. Сконцентровані в Раді народовій партії намагають ся осягнути з л у к у польської репрезентациї в одноцільнім польським колї, щоби дотеперішнє рішаюче (gebietende Machtstellung) становиско Поляків удержати також в новій державній радї. В сих змаганях підпирють Поляків також жидівські виборчі круги, за що їм мають признати ріжні концесії (прибільшенє числа жидівских послів ітд.

Польська людова партія, з б. послом до державної ради Стапінским на чолі, пробувала підчас послідної сесії зближити ся до Ради народової, але тому, що она жадала безусловного приступленя до польского клубу, людовці ідуть тепер ємостійно до виборчої акциї однак ставлять переажно хлопські, або такі кандидатури, які по часті задля недостаточного образованя, по часті задля незнаня німецької мови будуть відгравали подібну ролю, як їх попередники в останнім парламенті.

Досить рішучу ролю, особливо по містах відиграє сим разом жидівська партія сионістів (независимі жиди), до якої примилують ся з одной стороны польські социал-демократи, з другої рускі радикали, щоби з їх підмогою осягнути ліпші виборчі успіхи.

По рускій стороні ведуть акцию між народовцями национал-демократичний комітет, а між москвофілами товариство «Русская Рада», які вправді поборюють себе взаємно, однак межі провідниками все таки прийшло до порозуміня задля

тайної консолідації в цілі взаємного забезпеченя мандатів. Окрім тих двох партій виступають єще до виборчої борби рускі радикали і социальїсти, з яких перші бажалиб за всяку ціну перперти свого провідника д-ра Трильовского, специальїста йосифиньского патенту про належитости за церковні треби і тому ставлять єго на кандидата в кількох виборчих округах.

Так з польської, як і з рускої сторони виростають кандидати, як гриби по дощи в такій масі, що на 106 мандатів в Галичині зголошено до тепер вже понад 1000 кандидатів. Але навіть в теперішній хвилі єще не всьо усталило ся; то тут, то там виступають нові кандидатури, нові комбінації, як в калейдоскопі. Обильности кандидатур не відповідає однак зовсім їх кваліфікація. Взагалі проявила ся в тім згляді так в польським як і в рускім таборі знатна декаденція. Численні хлопські кандидатури, або агітатори та крикуні вельми низької інтелігенції, які уміють випхати ся наперед на виборчих вічах, видають себе за прихильників народа і правдивих заступників інтересів широких верств народа, однак ледви чи будуть могли додержати хоть частину своїх обіцянок.

Хотяй вислід виборів в теперішній хвилі не дасть ся єще передвидіти, виринають вже ріжні проєкти і комбінації що до угрупованя партій в будучій державній радї. Вправді медвідь єще не спольований, але над єго шкірою вже тепер ведуть ся торги. Граф Штернберг подає проєкт утвореня парламентарної більшости, до якої належали би всі ґрупи правий і взяли би участь в утвореню парламентарного міністерства, з виключенем Русинів, які графови Штернбергови очевидно видають ся політично менше вартними. Супротив сего випихає знов бувший руский посол до державної ради п. Василь Яворский, уповний прихильним з німецької сторони настроєм з нагоди львівских університетских подій, руско німецький союз, який німецькому бльокови був би в силі запевнити парламентарну більшість. Однак при тім він не бере жадної науки з минувшини і перевижджує цілковито, що горожанське міністерство відплатило ся тодішнім руским послам за їхню прихильність до Німців заведенем польської урядової і научної мови на основі найвисшого розпорядженя з р. 1869. Русофільский дневник „Галичанин“ промовляє натомість за русофільскою маніфестацією руских послів, як прихильників одной велико-

руської національності, як се вже пробував в сімдесяти роках минулого століття посол державної ради о. Наумович. Русофільський орган не добачує при тім, що заява о. Наумовича осіла на піску без найменшого вражіння в часі, коли Росія в європейській політиці була могутнім чинником, а тепер така заява, після доскульних погромів в російсько-япанській війні, при внутрішнім роздорі, який ще десятки літ буде підтягати сили російського царства, — нікому не могла би заімпонувати і була би пустим вистрілом у воздух.

Союз руских послів з полудневими Славянами, який повстав в р. 1897, виявив ся обопільно пригідним політично і подібне угруповане було би вповні придатне до витворення певного рода політичної рівноваги на правниці державної ради, помимо існуючого тепер антагонізму межі Поляками а Русинами. На всякий спосіб такі річи не можуть порішати ся в теперішній хвилі і вимагають вельми зрілої застанови та обговорення визначних політиків по обох сторонах.

Українці, єднайтесь!

В київській «Раді» заміщує рп Грушевський статю п. з «Про мову», в якій старає ся викоренити гуртковість, яка ще панує між українським громадянством. Не такий час, — пише між иншим шановний професор — щоб розбивати ся на гуртки і гурточки, звязані спільними літературними поглядами, спільними переконаннями що до уживання і з двома і одною точкою, втупивши очи в якісь диялектологічні чи правописні питання, відмахувати ся рукою на всякі заходи коло ширшої організації національної роботи, культурно-національного руху. Горе тим, хто заносить розезднане серед громадянства такими формальними справами, хто на мале каже, що воно велике, як нарікав співець українських усобиць XII. віка на своїх сучасників. Прокляте нинішньої хвилі лежить в тім, що українство, вийшовши «з під закону» 1876 р., далі живе підзаконним житєм, не користаючи з «благодати» конституційного життя — яка ні є та наша «істинно-русская конституція». Що воно далі живе тісним гуртковим житєм, до якого привчили его літа підяремного існування, і не оцінює ваги нинішньої хвилі, що велить українському народу єднати ся, організуватись як найскорійше, найінтензивнійше в велике національне тіло, збираючи все, що може бути організоване для українських національних цілей на підставах поступово-демократичних.

Подивіть ся, як слабо розповсюджують ся українські газети й журнали, всякі українські видання, які незвичайно малі круги української людности захоплюють вони, який незвичайно малий процент вводять вони в національну українську течію. Маса української людности, навіть інтелігенції зістаєт ся поза нею. Старі гуртки й гурточки свідомих Українців, що новинні були послужити огнищами національного руху, звідки

на всі боки сильним, далекосяглим промінем повинен був ударити український рух, освідомлене національно несвідомих з першими початками розкріпощення українства, — зістали ся в дійсности відокремленими, тісними гуртками, малими оазами серед національно несвідомого українського моря, слабо звязаними між собою, зайнятими своїми спеціальними, місцевими роботами. А скільки провінціональної розтічи лежить між тими ріжними частями нашої землі, як мало поступили вони в тіснійшій зближеню між собою.

А тим часом завдане моменту лежить власне в як найтіснійшій зєднанню розлучених ріжними політичними, адміністративними й всякими иншими межами та відмінами частий нашої землі й утворенню на всім просторі її, спільними силами всіх її частий, одноі можливо сильної, можливо багатой національної культури, всеукраїнського культурного житя, і то як найскорійше.

Не маємо українського міністерства просвіти, чи якоїсь иншої інституції, яка би могла порішити й завести по всіх школах, урядах, в публичнім і всякім иншій уживаню правописи й норми одностайної української правописи, граматики, стилістики на всім просторі українських земель, в Галичині й на Кавказі, в Угорській Русі і в правобічній Україні, в колоніях Америки й Сибири, чи Туркестані. До такої одностайности мусимо йти иншими дорогами: дорогою обопільних уступок і толерантности, по-блажливости для всяких відмін житя й мови, диялектологічних і культурно-історичних відмін ріжних частий великої української землі, а не кидати ся, як бик на червону хустку, на кожду язикову чи правописну відміну, якої «у нас не уживають», «у нас не розуміють». Не можемо замикати ся в такі тісні провінціяльні критерії, бо неминучо розібємо сю велику українську землю на частки, котрих кожда матиме свою окремішню мову, правопис, свої літературні взірці, свою літературу, а з тим — страгимо всяку можливість широкого національного житя й розвитку, засудимо українство на ролю провінціоналізма в кождій з тих провінцій, на які розібе ся українська земля.

Не чіпати ся того, що ділить і розєднує поодинокі часті української землі, а пильнувати того, що лучить і єднає їх до купи, і се зміцняти й розвивати мусимо, як в житю і традиції, так і в першій великій органі всякої національної єдности й національного розвитку в національній мові й її кильтурній, літературній формі.

Автономія Польщі в російській думі.

З Петербурга доносять телеграфічно, що при кінці вчерашнього засідання президент палати Головін повідомив, що 46 послів предложило проєкт закона в справі автономії Польщі. На се зірвав ся посол Пуришкевич і закликав: Треба воскресити Марию Тересу і Катерину II.

(за яких доконав ся перший розбір Польщі). Се ганьба для думи, заїматися такими справами! Серед гамору протестів з одной сторони і окликів з другої засіданє замкнує.

Рівночасно доносить петербурска «Русь», як звісно, орган дуже близько стоячий до Поляків, що берлинське правительство робить енергічні старання в Петербурзі, щоби не допустити до ухвалення проєкту автономії в Польськім королівстві. В окремі статі, підписаній буквами «Н. В.» розводять ся «Русь» про намірене розв'язанє думи і пояснює его ось якими зглядами: Звісний берлинський банкир, Мендельзон, згодив ся на обняте реалізації нової російської позички в квоті одного мільярда марок під услівем, що перша половина сеї суми буде виплачена перед днем 1. липня. На Мендельзона вплинув в справі сеї позички сам цісар Вільгельм, який тому хоче уможливити російському правительству розв'язанє думи, бо побоюєт ся, що дума ухвалить автономію Королівства.

Така ухвала автономії Польщі, хотій би правительство не мало єї затвердити ніколи, вже сама собою могла би надати політичній борбі Поляків зовсім инший характер, як до тепер, а для Німеччини в великім степені непожаданий. Цісар Вільгельм як услівє допущеня на німецький торг російської позички, поставив се, що в слідуєчій, з ряду третій думі, не прийде навіть до дискусії над автономію Королівства польського. Російське правительство приняло се услівє, бо нова дума буде выбрана на підставі такої виборчої ординації, яка заєвнить в ній утворенє консервативної більшости.

Очевидно звістки ті є обчислені на викликанє відповідного настрою в думі, які ми реєструємо з дневникарського, обов'язку не упереджаючи дальшого розвитку сего цікавого епізоду в російській думі.

Новинки

— Календар. В четвер: руско-кат.: Василія ісп.; римо-кат.: Марка еп. — В п'ятницю: руско-кат.: Артемона; римо-кат.: Кліта і Маркіла.

— Номінація руского єпископа для Америки. З Риму доносять, що позавчера відбуло ся друге тайне засіданє кардиналів, на якім Св. Отець іменував 28 нових архієпископів і єпископів. Св. Отець надав Впр. о. Стефанови Сотерови Ортинському, монахови чина св. Вас. Вел., титул єпископа в Данії.

— Руский язик урядовий ухвалили завести у себе дальше отсі громади: Волиця (пов. Городок 19), Борове (пов. Жовква 18), Виспа, Вишнів, Козара, Любша і Посвер (пов. Рогатин 53), Волєвин (пов. Сокаль 49), Корчин і Лихохора (пов. Стрий 42). Разом доси 1326 громад.

— Рускі сьвята а військо. Одна з часописий доносить, що коменда 50. пол. піх. в Бережанах покликкала селянина Онуфрія Димкара в Конюшок, рогатинського повіта, на 5. мая с. є перший день Великодних сьвят до військових вправ. Здаєт ся, що инші резервісти з того полку подіставали також візваня з тим самим речивцем. Сумніваємо ся, щоби військові власти у східній Галичині не знали, коли є рускі рокові сьвята, бо обряд кождого воєнка є їм

добре званий. Найпевніше, що покликуючи карти виставляв якийсь нехрест, але тепер полкова коменда повинна справити опибку і назначити резервістам гр. кат. обряду день ставлення до служби по святах.

— **Наданє презєйти.** Намісництво надало презенту о. Николі Клюкови, адміністраторови в Гірянці, на опорожену гр. кат. парохію цісарского наданя в Гвіздци.

— **Приготованя до I кл. гімназ.** Філія Р. Тов-а педаг. в Калуші отирає з 1 мая безплатний курс приготавляющий до вступного іспиту до середних шкіл для учеників народних шкіл. Замісцеві можуть мати приміщенє в бурсі «Нар. Дому». Зголошеня до 1 мая приймає п-ї Б. Курінцева.

— **Цісар уділиз громадам Дубровиці і Слободі,** в ярославскім повіті, на докінченє будови сїільної церкви запомогу в квоті 400 К. а громаді Солинка, ліского повіта, на відбудованє спаленої церкви запомогу 200 К.

— **Передвиборчий рух.** З Любачівщини доносять, що др. Стахура урядив в останних днях передвиборчі віча в Башні дол. в Цишанові, в Коровиці голодівській і в Олещиці. На всіх вічах ухвалено єго кандидатуру на посла, а на єго заступника д-ра Івана Полохайла, лікаря з Любачева.

В Шишківцях, борщівского повіта, відбули ся дня 11. с. м. передвиборчі збори, на яких було поверх 1.000 виборців. На вічу явив ся кандидат на посла др. Т. Окуневський, якоєго кандидатуру ухвалено єдиноєдиноє, а на заступника посла ухвалено голосувати на о. Івана Смольного з Пановець. Ті кандидатури принято єдиноєдиноє також на вічу в Торськїм. Крім того ухвалено ще резолюція в справі викупила паньських латифундїй в цілі розparcelьованя їх між малоземельних, заведеня єдиноєдиноє прогрєс-доход. податку, поділу Галичини і заснованя руского університету у Львові.

П. Микола Ганкевич, социал-демократ, зголосив своєю кандидатуру на міський округ Бережани-Рогатин-Ходорів, а дотенерішний кандидат др. Старосольський уступив.

Вшепольска „Рада народова“ затвердила кандидатуру Евст. Загурского, повіт. маршалка в Скалаті, на сїільскій округ Гусятин-Скалат. В сїільскім окрузі Коломия-Косів і т. д. видвигнуто з польскої сторони кандидатуру Мойси-Росохацкого.

— **Стан засів в Австрії.** Міністерство рільництва видало звіт про стан засівів в половині цвїтня с. р. Звіт зазначає, що з причини незвичайно строгої зими з великими снігами весна а з тим і роботи в полі припі-

знили ся о яких три тижні. На Буковині і у східній Галичині була земля переважно цілу зиму замерзла і покрита достаточною верствою снігу, котра по останніх дощах щезла скоро. Стан озимої пшениці можна назвати — о скілько тепер дасть ся оцінити — взагалі вдоволяющим; засїви є вправді задля недостачі тепла ще слабї, однак перезимували переважно добре і при догідній погоді можуть незабаром поправити ся. Зате жито перезимувало у всіх краях без вїмка лиха, так що в богатїох випадках треба єго переорати і заступити ярим, Миши та гусїниці наробили — особливо в Чехії і на Мораві багато шкоди. Конюшина перезимувала досить добре з вїмком Чехії, Морави і деяких околиць Тироля. Сїножати вїдержали зиму взагалі добре, лише миши наробили денєде шкоди. В цілій Галичині, в альпейских краях і Побережя панує велика обана недостачі паші. Навіть в найщасливїших околицях по орчинї студеної весни випустять худобу на пашу дуже пізно. Спїзнєна урава рілі від ярі засїви відбуваєсь горячково. Укінчено весняні засїви лише на Побережю, в Дальматї, в деякій частинї Долїшної Австрїї і Каринтї. В многих околицях треба було переривати роботи задля непогоди. Ранні бараболї засаджено вже переважно в полудневих краях; в полудневих і східних почали щ-ївно садити; в східній Галичині пошкодили трохи приморозки. Головна пора садженя пізніших бараболї припадає всюди на послїдних 10 днів цвїтня і першу половину мая.

Також розпочали щ-ївно управу цукрових бураків. Овочеві дерева мають майже у всіх краях засновки обильного цвїту і віпцють богатїй збір, особливо груш та черешні. Молоді овочеві дерева утерїли багато від острїх морозів, особливо морелї, бросквинї і грушки. Дуже великих шкід наробили в шкїлках зайці, так що значну частину молодих деревець треба було знищити. Гусїльниці наробили шкоди в Горїшній Австрїї, в судетских крах та у східній Галичині.

— **Видїл тов-а «Українсько руска Бурса» в Новім Санчи** має честь повідомити Ви. Родимців, котрі зволїли набути виданї нашим товариством позичковї записи по 5 К, що 9-го цвїтня 1907 відбуло ся четверте льосованє акцій доси розкуплєних. Вальосовано слїдуючі числа: 24, 51, 61, 119, 146, 162, 166, 252, 261, 262, 263, 351, 352, 353, 366, 385, 404, 405, 409, 411, 434, 456, 460, 483, 506, 508, 512, 562, 564, 565, 656, 759, 801, 802, 833, 839, 891, 892, 895, 899, 923, 970, 994, 1010, 1012, 1026, 1039, 1105, 1115, 1208, 1210, 1214, 1256, 1257, 1388,

1459, 1467, 1471, 1474, 1459, 1550, 1583, 1663, 1664, 1726, 1785, 1789, 1809, 1841, 1890, 1919, 2041, 2042, 2056, 2116, 2140, 2179, 2229, 2235, 2297, 2223, 2324, 2328, 2354, 2531, 2534, 2624, 2648, 2694, 1706, 2750, 2769, 2779, 2780, 2827, 3001, 3052, 3087, 3106, 3161. Властителі наведєних позичкових записів можуть кождої хвилі надїслати до видїлу товариства вильосованї числа, а видїл відвотною почтою відїшле їм належитїєть, припадаючу по 5 К за кожде число вильосованє, а лихву заплащать ті маленькі бурсаки, як виростуть на славу і пожиток Руси України. Заразом звертаємо увагу Ви. властителїв вильосованих позичкових записів, що коли хто через три роки, почавши від дня вильосованя т. є від 9. цвїтня 1907 до 9. цвїтня 1910. р. не відбере належної ємо квоти, то квота та після основї позичкового акту переходить на власнїєть товариства. Вкінци заявляємо, що крім оголошеня в часописях наших, властителї вильосованих позичкових акцій не дїстануть иншого повідомленя, бо се наразило би нас на великі видатки. За видїл: Яворський, голова.

— **Студентска буча у Відни.** Між христ. соц. а національно німецькими студентами прийшло єноді в Відни до бїйки. Почин до бїйки дала обставина, що національні нім. студенти не хотїли допустити тамтих студентів з лентами до авлі. Обї партїї трактувались палицями і кулаками. Камяна рампа перед університетским будинком не вїдержала великого напору і завалилась майже 5 метрів в діл, при чїм однак не було вїякого нещастя. Дальше... що було дальше? Прийшла поліція і роздїлила ворожі табори.

— **Дрібні вїсти.** З Новосандєччини доносять, що там вибухла справдїшна горячка єміграційна до Америки. З Мазурами їде дуже много руских родин. — Межи стациями Старий а Новий Луків переїхав залїзничий поїзд робїтника Гриця Горвата. — На львівскім університетї почали ся виклади у всіх побїчних будинках, як в медичнім, хемїчнім і фізичнім, лише в головнім будинку пічнуть ся дня 10 мая. — В самоубийчїм намірі кинули ся вчера в ночи під залїзничий поїзд коло Підзамча Ємїлія Молїдор і Анна Билїньска, молодї гувєрнантки, заведенї в якїсь любови. Поїзд відтяв одній обї повї, другій обї руці. Нинї рано найдєно їх мертві тїла. Померли наслідком упливу кровї.

— **Репертуар руского театву в Перемишлї.** (Саля „Народного Дому“. Початок 7 1/2 вечєр. Бїлєти продає «Народна Торговля».)

Четвер 25. с. м. „Рєвїзор з Петєбурга“ славновїсна комедїя в 5 дїях Гоґоля.

Матеріяли до історїї зносин Галичан

31)

з Буковинцями.

Рік 1866.

Ч. 13.

Лист Івана Ляторовского до Із. Воробкевича, писаний 1866 р.

(Дальше).

Підь чась вакацій Батєнку Голубчику не забувайте на щирї душі, а пишїть ласкаво, або вь прость до мене in Horodnica (Czortkower Kreis) — Letzte Post Husiatyn або до Андрїя Сїчиньского правника зь II року.

Post: Nizborg Корусьцїє. (Czortkower Kreis).

По вакацїях у Львівє вже не до мене а до Авдрїя Сїчиньского або до: К. Сушкевича ц. к. урядника мешкаючого підь No. 375 1/2, у Львові.

Бувайте здоровї, гараздь ся майте на мене не забувайте Отче Мїй Добродїю!

І. Ляторь.

Оть ще одно: Може до вась теперь ще хто пише та зносить ся зь Вами — то не кождому Добродїю вїрте. Найлучче вь такїм разї поспитатїсь нашихь людїй та розвідатїсь у нихь про таке та всяке. Не підь кож-

димь сїракомь бє серце козаче... Пишу се, щобь звернути увагу на підлі індівідуа, котрі можуть до Вась по козацьки убранї, примандрувати.

Назбраванї гроші за Шевченка і за 5-ї Роковини прошу вь прость до Сушкевича слати. — Ще разь бувайте здоровї!

Ч. 15.

Лист Із. Воробкевича до Івана Ляторовського, без дати, але з 1866 р.

Моя мильєи Івани!

Зору, котра Галицка Русь вь короткимь часї привитати сподївалася заслонують грозовї, чорні хмари, а нашу недоляшну літературу, котра лєдвї розвивати ся зачала знєщити и увїчтожити наміряють лядкї центральнї. Горе намь! Чашу нашу гьркую, котрумь пили черезь долгі вїки-столїтїя щї до єстатної краплї не вїпили-мь, щї остало отрути цілу галицку Русь и братїю нивь (нев) напоїти и огьрчити. Така наша судьба, но Русь тверда все перебудить! Шо підь лядк. намістникомь наша література недїти ми (недїти ме) нїт сомнївїя, быть може щї подалї и рьдного слова непрочитати, но Ви братя, молодї Сїчі сїжокритї соколята вся надїя будущого розвїтїб літературнихь творьбь и плодьбь, неспускайти крила, двигнїтєся орломь

високо далико, би наша нєнька зовсїмь не скунала, незмарнїла и бездїтною вдовою не стала; ступаити вашєю дорогою а Богь допоможе!

Напиши менї мої брати Івани, ци досталь ти бгь мене одєнь листь зь поезїями? вїзвїи менї критику «Черниці и тихь другїхь» и напиши менї що Русь на далї дїлати думаєть, би зовсїмь не загинути и ворогамь на поруганьє нестанути. Посилаю тобї и нинї скьлка поезїй, читай и поправь ихь, якби до вїдоби були надолшо другїхь. Пиши до мене — рускі слова мене возбуждують, укрїпляють и одушевляють. Незнаєшь ти окреснєсть Черногоре? Радїмь знати єдно сїло в рїку зь поблиска тої Горе. Незнаєшь ти якєсь оповїданьє (хоть маленькї) зь Добушевїхь часьбь? Вь вась урась на всї боки, а холєра змагаєтьсє, вьже и мое сїло загостїла, хоть оно дуже високо вь Карпатах лїжить. Богь зна ци жити и писати ще будємо! Поздорови оть мене цілу твою громаду, и ту щєру Торнопольску, бгь котрої дуже радїмь слова зачуги-прочитати. Куди на дальє мнї поезїи посилати?

Пиша до мене мої мильєи Івани и бувай здоровь.

Г. П.
(Дальше будє).

В суботу дня 27. с. м. „Галька“ опера в 4 діях С. Монюшка. Музика військова 77 п. п. Ціни місць підвищені.

В неділю 28. с. м. „Ой не ходи Грицю народна штука зі спів. і танцями в 5 діях Старицького.

Репертуар міського театру у Львові.

Нині в середу „Обожатель музики“, комедія в 1 дії Кронієра; „Силач“, один акт Марії Плажківної; „Королевич Ящур“, музична казка в 3 відслонях Рачинського.

В четвер „Весела вдовичка“ оперетка в 6 діях Леона і Штайна.

В п'ятницю „Обожатель музики“ Кронієра; „Силач“ Плажківної і „Королевич Ящур“ Рачинського.

Посмертні оповістки.

— О. Єремій Данканич, монах Ч. св. Вас. В., упокоївся в Мункачеві в монастири на горі Чернек, в 58. р. життя, а в 32. р. святицтва. Покійник живо цікавився народним рухом між галицькими Русинами і радив кожному Русину в Галичині у своїй келії. В. с. п.!

— Іван Барановський, емер. начальник суду, упокоївся дня 22. с. м. у Львові в 70. році життя. В. с. п.!

— Богдан Кончевич, студент філософії упокоївся в домі родичів в Ценевій коло Козови дня 12. с. м. в 26. р. життя. В. с. п.!

— Анна з Кочоровських Чвартацка, вдова по пароху в Печенії, упокоїла ся дня 21. цвітня в Печенії. В. І. п.!

Телеграми

з дня 24. цвітня 1907.

Відень. Die Zeit доносить з Будапешту, що в посольських кругах говорять про загальну змову з нагоди коронаційного ювілею тих рекрутів, що утікли заграницю перед військовою службою.

Відень. N. fr. Presse доносить з Будапешту, що президент міністрів др. Векерле заповів представителям німецьких стороництв, що угодові переговори з Австрією піchnуть ся знова в перших днях мая.

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соляшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 16. до 30. цвітня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представлень. В неділі і свята 2 представлень о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High Life представлень. Білети часнійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвіка т. 5.

За пезну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміювані
4% листи Товариства кредитового земельного
4% і 4 1/2% листи Банку кравного
4% повичку краву
4% облигації провінаційні і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. амц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

Table with train routes and times: Іцкан 12:20*, 6:10, 1:40 5:45, 9:05*; Кракова 2:31*, 5:50*, 8:45, 3:0, 5:25, 9:30*

На Підзамче.

Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16

Зі Львова з головного двірця відходять:

Table with train routes and times: До Кракова 12:45*, 1:—*, 2:45, 6:35*, 10:05*; Іцкан 2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*

З Підзамча:

Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані і черенками товстими; поїзди нічні в назначен. зв'язкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілий день в міських бюрі ц. к. державних залізниць, пасаж Гавмана ч. 9.

СОВІЛ Житки можна набувати в „Совілівській Базарі“ у Львові і у всіх торгівлях вкраю.

Наша наукова полеміка.

(Кілька слів правди д-рови Щуратови) (Кінець).

„Ocenić należyście pracę, włożoną w tę rozprawę, zdoła tylko ten, kto, miał sposobność stykać się bezpośrednio, przy źródłowej pracy, z tym tematem ciężkim, zawilum, a wymagającym na każdym kroku wielu ubocznych dociekań (отже певно др. Щурат!). Wszak to częś dziejów polsko-litewskoruskich niemal zgoła jeszcze nieznajęta, gdzie autor tylko daleko pośrednio u innych pomocznaleś może, a natrafia co krok na lik kwestyj zahaczających o siebie wzajemnie, a takich, do których studyów przygotowawczych brak. Co gorsza, same źródła defektowne, niewymowne, a po większej części nawet nie wydane jeszcze należyście. Minie jeszcze sporo czasu, zanim dzieje tego okresu wchocniej Europy będą nam jasne, jak należy, ale do rozwiązania niejednego zagadnienia przyczynia się walnie праца р. Барвінського, bez której nieobejdzie się już ніт, кто сягне до opracowania jakiegokolwiek tematu tych czasów dotyczącego (доказом сего праця Копустьянско-ро: „Książę Michał Zygmuntowie“ в „Kwart. hist.“ 1806, кв. 1 і 2). Bo też nie często pojawi się rozprawa, która by przynosiła tyle nowego tworczywa dla specjalisty i zwracała przy każdej sposobności wszechstronnie uwagę na wszelkie nasuwające się kwestye... Pod tym względem książka р. В. daje nam tyle, że wyniki naukowe można śmiało nazwać obfitemi. Systematyczność układu — wzorowa — podnosi jeszcze bardziej jej wartość i ułatwia korzystać z niej.. Byłoby wielce pożądanem, żeby sam autor „Zygimonta“ zwrócił swe studia w tym kierunku (внутришних відносин), zwłaszcza, że zna już źródła tak wybornie, a używa ich tak sumiennie... Byłoby prawdziwie szkoda, żeby autor utalentowany, a tak sumienny, sięgnawszy szczęśliwą ręką do tych spraw, nie pozostał już przy nich aż do wyczerpania ich do gruntu“.

Мимоходом згадаю про найновішу рецензію моєї праці (написану в досить претензійний спосіб), яку подав п. Богдан Бучинський (Записки Н. Т. ім. Ш. т. 75, ст. 132—142, який тут у черве дав ся пізнати науковому світові). Деякі уваги п. Буч, справді важні і про них, які про деякі спірні kwestії, а навіть виразні фалші п. Б., буду май нагоду говорити коли инде. Мину одначе вже тут зазначити, що супроти незвичайно прихильної оцінки моєї праці від зглядом її загальної варіювати згляданими в горі витривалими спеціалістами тих часів (які признають їй без клин назву „монографія“), загальна оцінка п. Буч., особливо в кінцевім уступі (ст. 142) свідчить хіба о передчасній ролі сего початкового „автора“ яко великого критика, хоч з другої сторони ціла стилізація сего уступу, нашікованого пестрою фразеологією, промовляє не на авторством самого п. Буч., а ядраджує чуже перо, несвобідне від партійности і персоналізму навіть вісторії. Може доведе ся коли побачити в „Записках“ „монографію“ п. Буч. що Жигимонта Кейст. з „широкою синтезою я всестороннім зрозумінню діяльности сего чоловіка, в зрозумінню часу, обставин, течії, серед яких розвивала ся его діяльність“ Коби тільки не прийшлося чекати на се других трийцять літ, від часів Стадніцкого.

Др. Щ. любить, як хоче свого противника зліскувати, покликуватись на різні авторитети. Алеж такий авторитет, як проф. др. Ягіч вповні згодив ся з гачками рецензента праці д-ра Щ., п. Зілинського, що др. Щ. „забув про вимоги критичної методи“, підносить „сензаційність“ праці, находит в ній багато „бомбасти, говорення, полемізованя“, а мало „осторожности, критицизму, поглублення“, підносить, що за теорією д-ра Щ. „не промовляють ані історичні, ані граматичні, ані ритмічні докази“, що „головна партия, етимологія і фонетика, не може вдоволити ніякого філософа“, що др. Щ. однаково міркою мряє жерела XIV а XV, XVI, XVII, та навіть XIX ст., що „своїми аргументами автор не переконав ані трохи, що грун-

вальска пісня витворила ся у Білорусинів. („Руслан“ 1907, ч. 33. Науковий феєлетон. Bogurodzicza. Донісь з Відня К—)

Тільки вважав я потрібним сказати „pro domo mea“, бож не міг я давитись обаятно на се, як хтось фалшом і неправдою старає мене дискредитувати прилюдно. Що до моего історичного знаня, то в тій справі й дальше полишаю суд людям „компетентним, які вже як то ми в горі бачили) троха инакше про се висказувались, аніж то фалшиво представляє др. Щ. Замість удавати неомильного і всезнайка, чи там „бессервісера о компаративнім знаню“ (змальованого знаменито Неофрастом в портреті без рамок п. з. „Доктор Бессервіссер“ Літ. Наук. Вістник І, ст. 367—72), повинен др. Щ. з одної сторони подбати про се, щоб сам другим разом з більшою дозою критики виступав там, де уходить за фаховця, а з другої сторони не воював фалшивими аргументами в речах, які виходять поза его фох, а в яких він хоче бути мудрішим від фаховців. Кождий безсторонний чоловік може наглядно переконатись з сего, якими нечесними способами воює др. Щ., бажаючи не дійти до правди, а хочати повалити свого противника за всяку ціну; що полеміка д-ра Щ. звернена против мене, се не якась наукова полеміка, опера на наукових аргументах, — а проста „Spiegelfechtere“, вичислена на людей, несвідомих правдивого стану річи, яка має на цілі не дослід правди, а дискредитованє фалшом і неправдою мене, хоч я не з якихсь особистих зглядів, а інтересі історичної правди старав ся вказати ему хибі его історичних висновків. І тут апріорність гадки, яку д-рови Щ. закинено справедливо на семінарі проф. Ягіча, не дозволила ему справі розважити холодно, а звела его на дорогу клевети, фалшів і неправди.

Отже я можу після всего сказати словами самогож д-ра Щурата: Досить! Др. Щуратате повинен глибоко призадумати ся над словами народної пословиці: „Брехнею сьвіт перейдеш, та назад не вернеш ся“.

Львів, в марті 1907 р.

Богдан Барвінський.